

Pelastuslain uudistamisen esiselvityshankkeen seurantaryhmän kokous 5/2021

Aika 8.10.2021, klo 12:00-14:00

Paikka Videoneuvottelu

Jäsenet	Nimi	Läsnä	Poissa
	Lainsäädäntöjohtaja Mika Kättö, puheenjohtaja	x	
	Pelastusneuvos Janne Koivukoski	x	
	Yksikön johtaja Pasi Ryyänen	x	
	Kansainvälisten asioiden johtaja Pauliina Eskola		x
	Erytisasiantuntija Alpo Nikula	x	
	Lainsäädäntöneuvos Annika Parsons	x	
	Neuvottelevan virkamies Kirsi Rajaniemi	x	
	Johtava asiantuntija Linda Viitala	x	
	Pelastusylitarkastaja Ilkka Heinonen	x	
	Pelastusjohtaja Markus Aarto	x	
	Pelastusjohtaja Seppo Lokka	x	
	Puheenjohtaja Veli-Pekka Ihamäki	x	
	Edunvalvontajohtaja Pasi Jaakkola		x
	Toimitusjohtaja Marko Hasari	x	
	Hallituksen jäsen Silvio Hjelt	x	
	Hallitussihteeri Laura Siili-Hakkarainen	x	
Sihteeri	Erytisasiantuntija Tanja Ulvinen		

1. Kokouksen avaus

Kokous avattiin klo 12.00

2. Pysyvän asiantuntijan kutsuminen

Puheenjohtaja ehdotti, että työryhmän pysyväksi asiantuntijaksi kutsutaan hallitusneuvos Ilpo Helismaa.

Päätettiin, että hallitusneuvos Ilpo Helismaa kutsutaan työryhmän pysyväksi asiantuntijaksi.

28.01.2021

3. Asettamis päätöksen esittely sekä yleiskeskustelu valmistelutyöstä ja Työryhmän jäsenten toiveet valmistelutyölle

Puheenjohtaja totesi, että Pelastuslain uudistamishanke on asetettu 31.8.2021 toimikaudelle 1.9.2021-30.9.2022. Hankkeen tavoitteena on uudistaa pelastuslaki ottaen huomioon pelastuslain uudistamisen esiselvityshankkeen jaostojen muistiot ja niistä saadut lausunnot. Linjauksena on, että pelastuslakiin tehdään tällä hallituskaudella vain välttämättömät ja kiireelliset muutokset. Aikataulullisesti muuhun ei ole mahdollisuutta. Hanketta varten asetettujen jaostojen tulee saada työnsä valmiiksi vuoden 2021 loppuun mennessä.

Hallitusneuvos Ilpo Helismaa laatii jaostojen esitysten pohjalta hallituksen esityksen helmikuun 2022 loppuun mennessä. Valmistelu jatkuu lausuntokierroksen jälkeen toukokuussa 2022. Hallituksen esitys annetaan eduskunnalle syyskuussa 2022 ja muutokset tulevat voimaan aikaisintaan vuonna 2023. On myös mahdollista, että voimaantulo siirtyy vuoden 2024 alkuun.

Hankeorganisaatio muodostuu siten, että hankkeen ohjausryhmänä toimii pelastusosaston johtoryhmä ja seurantaryhmänä pelastustoimen ja siviilivalmiuden johtajakokous. Hanketta varten on asetettu työryhmä ja sille neljä jaostoa. Jaostot ovat: Yleiset säännökset (1. jaosto), Onnettomuuksien ehkäisyä ja valvontaa koskeva sääntely (2. jaosto), Pelastustoimintaa koskeva sääntely (3. jaosto) sekä Väestönsuojelua ja väestönsuojia koskeva sääntely (4. jaosto).

Onnettomuuksien ehkäisy ja valvonta

Jaoston sisältökysymysten vastuuvastavalmistelijana neuvotteleva virkamies Kirsi Rajaniemi kertoi, että jaoston tehtävänä on valmistella tarvittavat muutosehdotukset koskien pelastuslain 3 lukua (pois lukien öljyntorjunta), 6 lukua (onnettomuuksien ehkäisyä koskevien säännösten osalta), 9 lukua ja 12 lukua.

Rajaniemi totesi, että jaoston näkemyksen mukaan välttämättömiä selvennyksiä tulee tehdä ensinnäkin asuntojen palovaroittimien hankinta- ja kunnossapitovastuuta koskevaan sääntelyyn. Lausuntokierroksella asian eteenpäin viemiselle tuli vahva tuki. Pelastuslain 81 § 1 momentti on koettu pelastusviranomaisen valvontatyössä hankalaksi ja toimintaa rajoittavaksi ja siihen jaosto tulee esittämään muutoksia. Pelastusviranomaisen rooli rakentamisen ohjaamisessa on koettu sääntelyn kannalta "harmaaksi alueeksi" ja se on nostettu ongelmakysymyksenä esille monessa yhteydessä. Pelastuslaitokset ovat nostaneet esille huolen siitä, miten pelastuslaitosten ja rakennusvalvonnan yhteistyö tulee sujumaan jatkossa. Rajaniemi toi esille, että maankäyttö- ja rakennuslain uudistuksella on liittymäpintoja myös muihin jaostoihin. Lausunnolla oleva kaavoitus- ja rakentamislaki tulee ottaa huomioon pelastuslain muutosten valmistelussa.

Rajaniemi totesi, että jaoston tarkoituksena on koota muistio myös sellaisista asioista, jotka edellyttävät selvittelyä ja valmistelua jatkossa.

Valmisteluaikataulun osalta Rajaniemi totesi, että valmistelutyö tehdään marras-joulukuun aikana ja valmis jaoston ehdotus on käytettävissä tammikuussa 2022.

Työryhmässä kannatettiin jaoston suunnitelmaa.

28.01.2021

Yleiset säännökset

Jaoston sisältökysymysten vastuunvalmistelija ja säädöstekninen valmistelija lainsäädäntöneuvos Annika Parsons totesi, että yleisiä säännöksiä on käsitelty esiselvityshankkeen kaikissa jaostoissa. Avotulen teosta on olemassa useamman esiselvityshankkeen jaoston esityksiä ja myös erivapausasiat nousivat niissä esille. Annetuissa lausunnoissa kommentoitiin paljon rekisterisäännöksiä.

Jaostolla on ollut kaksi kokousta ja niiden perusteella on syntynyt alustava näkemys työsuunnitelmasta. Lain soveltamista koskevan pykälän (1 §) osalta jaosto seuraa muiden jaostojen suunnitelmia ja mahdollisia muutosesityksiä. Jos muutosesityksiä ei tule muissa jaostoissa, niin niitä ei pykälään tehdä.

Avotulen tekoa koskevasta säännöksestä (6 §) on kahden esiselvityshankkeen jaoston eriävät näkemykset muutostarpeen sisällöstä. Toisen näkemyksen mukaan avotulen teon kieltoa tulisi tiukentaa ja toinen jaosto katsoo, että ammattimainen avotulen teko tulisi sallia myös kiellon aikana.

13 luvun osalta ajatuksena on tehdä vain ne muutokset, jotka on pakko tehdä. Rekisterit ja tiedonsaantioikeudet ovat niin laaja kokonaisuus, ettei niitä ole mahdollista tarkastella kokonaisuudessaan tässä aikataulussa. Pelastuslain 89 §:ään ehdotettaneen lisättäväksi pelastuslaitoksille oikeus saada tietoja paloilmotinkohteista sekä näiden laitteiden tuottamasta tiedosta.

öljyvahinkojen jälkitorjuntaa koskevan pykälän (111 a) osalta jaosto seuraa muiden jaostojen mahdollisia muutosesityksiä.

Pelastuslain 8 luku ei uudisteta tässä vaiheessa, sillä koulutusjärjestelmäuudistus on meneillään ja muutokset arvioidaan sen yhteydessä.

Parsons toi esille, että hätäkeskustoiminnasta annetun lain uudistaminen on meneillään ja tässä yhteydessä on tarkistettava pelastuslain 13 luvun tietojenluovutus ja tiedonsaantioikeudet, erityisesti, jos hätäkeskustietojärjestelmän rekisterinpitäjää koskeva sääntely muuttuu.

Ympäristöministeriön edustaja totesi, että ympäristöministeriössä on valmisteilla hanke, jossa on mukana ns. jälkilainsäädäntö ja kytkentä pelastuslakiin on tunnistettu.

Suomen Sopimuspalokuntien Liiton edustaja totesi, että lain 1 § ja 2 § ovat ainoita säännöksiä, joissa tunnistetaan se, että sopimushenkilöstö on osa pelastustoimen kokonaisuutta. Sopimushenkilöstön saaminen osaksi pelastustoimen kokonaisuutta on tärkeää mm. henkilöstön motivaation kannalta.

Puheenjohtaja totesi, että pelastuslaki tunnistaa sopimuspalokunnat, mutta yksittäisten henkilöiden oikeudellinen asema ei ole järjestettävissä yksin pelastuslailla. 1. jaosto tutkii, onko asialle tehtävissä jotain tällä hetkellä.

Suomen Sopimuspalokuntien Liiton edustaja toi esille, että hänellä on olemassa valmis pykäläehdotelma. Sovittiin, että ehdotus toimitetaan Tanja Ulviselle, joka toimittaa sen edelleen työryhmän jäsenille.

Pelastustoimintaa koskeva sääntely

Jaoston sisältökysymysten vastuunvalmistelija yksikön päällikkö Pari Ryyänen kertoi, että jaosto on kokoontunut kerran. Ensimmäisessä kokouksessa tarkasteltiin toimeksianto sekä keskusteltiin aikataulusta ja siitä, mitkä ovat muutoksia, joita voidaan tehdä asetetussa määräajassa. Kokouksessa jäsenille annettiin tehtäväksi toimittaa näkemykset siitä, mitkä ovat välttämättömiä muutoksia vaativia asioita. Kaikki jäsenet ovat toimittaneet

28.01.2021

näkemyksensä. Jaoston seuraava kokous pidetään 11.10.2021. Jaostolla on kokoukset sovittuna tammikuulle 2022 saakka.

Ryynänen totesi, että jaoston tehtävänä on valmistella muutokset pelastuslain 4, 5, 6 ja 7 lukuihin sekä lukuun 3 siltä osin, kun kyse on öljyntorjuntaa koskevasta torjuntavalmiuden sääntelystä. Jaoston tarkasteltavaksi kuuluvat myös pelastuslain 40 § ja 48 §. Näihin liittyen on kuitenkin oma valmistelunsa käynnissä, joten todennäköisesti näitä säännöksiä ei tässä yhteydessä tarkastella.

Ryynänen kertoi, että jaostossa valmistellaan lisäksi sisäministeriön tehtäviin pelastustoiminnassa ja sen johtamisessa liittyviä muutostarpeita, joista pelastusylijohtaja on myös antanut toimeksiannon. Nämä muutokset tulevat vaatimaan sisäministeriön pelastusosastolle lisäresurssoinnin tarpeen.

Väestönsuojelua ja väestönsuojia koskeva sääntely

Sisältökysymysten vastuuvastuuvalmistelija erityisasiantuntija Alpo Nikula kertoi, että jaoston ensimmäinen kokous on viikolla 41. Jaostossa valmistellaan tarvittavat muutokset pelastuslain 10 lukuun ja 11 lukuun. Esiselvityshankkeessa ei juurikaan löytynyt muutostarpeita. Yhtenä asiana esiin nousee kuitenkin kuntien valmiussuunnittelun tukeminen. Materiaalisesta varautumisesta haluttaisiin sääntelyä lakiin, mutta tässä vaiheessa sitä ei ole järkevää tehdä, sillä tähän liittyvä kaksivuotinen hanke on alkamassa ensi vuonna. Väestönsuojeluun ja väestönsuojiiin kohdistuvia muutospaineita ei ole.

Helismaa totesi, että kuntien valmiussuunnittelun tukeminen poistuu pelastuslaista ja siitä säädetään jatkossa hyvinvointilaissa.

Koivukoski toi esille, että lainsäädäntö kuntien varautumisen tukemisessa muuttuu. Mahdollista ei ole enää noudattaa periaatetta, että tukea annetaan vain muutamalle kunnalle. Jos jotain kuntaa tuetaan, niin kaikkia kuntia on tuettava tasapuolisesti alueella.

4. Muut mahdolliset esille nousevat asiat

Ei tullut esille muita asioita.

5. Työryhmän seuraava kokous

Työryhmän seuraava kokous pidetään joulukuun puolivälissä.

7. Kokouksen päättäminen

Kokous päätettiin klo 13.11.

Puheenjohtaja

Mika Kättö

Sihteeri

Tanja Ulvinen

28.01.2021

Liitteet

Diaesitys:

jaosto 2: Onnettomuuksien ehkäisyä ja valvontaa koskeva sääntely

jaosto 1: Yleiset säännökset

Jakelu

Työryhmän jäsenet